

De SleutelbrΩg

vrijzinnig humanistisch tijdschrift | regio Brugge

Driemaandelijks tijdschrift | jaargang 13 NR 4
OKTOBER - NOVEMBER - DECEMBER 2015

AFGIFTEKANTOOR Gent X - P309626
AFZENDADRES Beenhouwersstraat 1-3 8000 Brugge
v.u. William Pharasyn Jeruzalemstraat 12 8000 Brugge

de mens.nu
is vrijzinnig humanistisch

- 04 Actueel: interview met Lieven Verstraete
- 08 Themadossier Levens einde deel 3:
orgaandonatie na euthanasie
- 10 Waar naartoe?

Inhoud

- 03** **Edito**
Tomorrowland
-
- 04** **Actueel**
Interview met Lieven Verstraete
-
- 08** **Themadossier** Levensende:
Orgaandonatie na euthanasie
-
- Aankondigingen**
- 07** De Sleutelquiz
15 Tafelen voor Leif
17 Willemsfonds Brugge
-
- Nieuws**
- 12** uit de verenigingen - Willemsfonds Brugge
13 uit de verenigingen - Vermeylenfonds Brugge
14 uit het huisvandeMens
-
- 10** **Waar naartoe**
-
- 18** **Brugs & Vrijzinning**
-
- 19** **Samenleven**
Uitdieping van het vrijzinnig humanisme
Deel 3: Visie op de samenleving
-
- 22** **Symposium**
Liefde die niet overgaat als een kind sterft
-
- 23** **Gedicht 'Mijn dromen' Joris Vanhaelewyn**
-
- 24** **De Vrijzinnige telefoongids**

Colofon

De Sleutelbrug

ALGEMEEN

De Sleutelbrug is een contact-, informatie en actieblad van het Vrijzinnig Centrum Brugge De Sleutelbrug. De inhoud ervan wordt grotendeels bepaald door bijdragen van lezers en publicaties van de Brugse vrijzinnige verenigingen.

Ondertekende artikels die in de De Sleutelbrug worden opgenomen drukken niet noodzakelijk het standpunt uit van de Vrijzinnige Gemeenschap. De redactie eigent zich het recht toe ingezonden artikels of lezersbrieven in te korten of de publicatie ervan eventueel te weigeren. Deze uitgave wordt mede mogelijk gemaakt door de steun van de Instelling Morele Dienstverlening West-Vlaanderen.

Ons tijdschrift wordt gedrukt op ecologisch verantwoord papier, waarmee de redactie een duidelijk engagement naar meer duurzaamheid levert. Dit papier bestaat uit gerecycleerd papier en uit FSC zuivere vezel. De Forest Stewardship Council, die dit papier het streng gecontroleerd FSC keurmerk heeft gegeven, streeft naar een wereldwijd verantwoord bosbeheer.

CORRESPONDENTIE

Op- en aanmerkingen, lezersbrieven, artikels en bijdragen kunnen overgemaakt worden aan:

William Pharasyn • verantwoordelijke uitgever

Jeruzalemstraat 12 • 8000 Brugge

E info@vrijzinnigbrugge.be

KERNREDACTIE

Johan Ackaert, Jo Debruyne, Dicky Antoine, William Pharasyn met de medewerking van Lieve De Cuyper, communicatieverantwoordelijke Vrijzinnige Gemeenschap West-Vlaanderen

BERICHT AAN DE LEZERS

Uw persoonlijke gegevens worden, behoudens bezwaar van uw kant, opgenomen in een bestand dat beheerd wordt door het huisvandeMens (pcmd), Jeruzalemstraat 51 te 8000 Brugge. Ze worden uitsluitend gebruikt om u verder te informeren over de activiteiten van de diverse vrijzinnige verenigingen. Overeenkomstig de wet tot bescherming van de persoonlijke levens sfeer met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (08/12/92) kunnen wij u op eenvoudig verzoek kennis geven van uw gegevens in ons bestand, ze eventueel corrigeren of verwijderen.

www.facebook.com/groups/VCDDeSleutelbrug

WENST U ZICH KOSTELOOS TE ABONNEREN OP ONS TIJDSCHRIFT?

Stuur een mail naar info@vrijzinnigbrugge.be met uw naam, adres en email adres. U krijgt het tijdschrift dan driemaandelijks in uw bus.

Wenst u zich te abonneren op de 3-wekelijkse nieuwsbrief van vrijzinnig West-Vlaanderen?

Surf dan naar www.vrijzinnigwestvlaanderen.be of stuur een mail met uw naam, adres en email adres naar:

lieve.decuyper@demens.nu.

VERHUIST U BINNENKORT?

Als u in de nabije toekomst van plan bent te verhuizen, laat ons dan uw nieuw adres weten. Zo blijft u op de hoogte van Vrijzinnig Brugge.

WILLIAM PHARASYN
voorzitter VC Brugge

beste vrienden

Heeft u een mooie zomer gehad? Ik hoop dat uw vakantie aan zee, in de bergen, in binnen- of buitenland, het festival bezoek (keuze genoeg), u deugd gedaan heeft en dat u uw batterijen heeft kunnen opladen. Het zomerse kuieren, het verticale luieren, de terrasjes, het zwemmen in de Brugse reien. Ik zal het missen en kijk er naar uit om het volgend jaar opnieuw te kunnen doen. Het was een zomer van een hopelijk 'cleane' Tour de France, van onderhandelingen over de schuldenberg van Griekenland, van vluchtelingen uit Libië en Syrië, levend of dood opgepikt uit de Middellandse Zee, van vluchtelingen die in erbarmelijke omstandigheden in en rond Calais verblijven, van asielzoekers die in grote getale in Brussel komen aankloppen of in Duitsland willen raken, hopende op een menswaardig bestaan. Eén ding hebben ze allemaal gemeen: ze hebben geoordeeld dat er voldoende redenen zijn om hun land van herkomst te verlaten, uit angst voor de oorlog, vervolging of opkomend radicalisme. We moeten helaas vaststellen dat Europa niet in staat is om deze mensen op te vangen en dat we de situatie in hun land van herkomst niet kunnen veranderen. Een grote dosis politieke

moed en wil zal nodig zijn om hiervoor een oplossing te vinden. Kan of wil het Westen een oplossing vinden voor opkomend radicalisme nu het niet langer 'een ver van ons bed' probleem is? Kan of wil het Westen 'radicale' maatregelen nemen om deze krankzinnige situatie te stoppen? Of is Tomorrowland er alleen voor de happy few?

Even iets anders: deze zomer hebben wij niet stil gezeten. De werkgroep rond het nieuw vrijzinnig huis in de Hauwerstraat doet stil maar vastberaden verder. Het bestuur van het Vrijzinnig Centrum bereidt de tweede editie van de Sleutelquiz voor en denkt al na over de nieuwjaarsreceptie van 2016! De vrijzinnige verenigingen hebben voor het najaar een brede waaier aan activiteiten voorbereid. Om u eraan te herinneren welke

vrijzinnige verenigingen er allemaal bestaan, hoe ze zijn ontstaan, wat hun doel is en hoe u lid kan worden, laten we in dit nummer het Willemsfonds en het Vermeylenfonds aan het woord. Wordt vervolgd met andere verenigingen in de volgende nummers.

Verder ook een interview met Lieven Verstraete, journalist bij de VRT: Lieve De Cuyper en Dicky Antoine ontmoetten hem in het huisvandeMens en hadden het o.a. over vrijheid van meningsuiting en de rol van de openbare omroep.

Dit en nog veel meer in het laatste nummer van 2015.

Ik wens u heel veel leesplezier en hoop u op één van de vele activiteiten te kunnen ontmoeten.

Noteer volgende datum al met stip in uw agenda:

Zondag 10 januari 2016 | 11u30 - 14u00

**NIEUWJAARSRECEPTIE VAN DE BRUGSE VRIJZINNIGE GEMEENSCHAP
TURNZAAL VAN HOWEST (ingang via de Klaverstraat)**

De toegang tot de zaal is verzekerd voor minder validen.

actueel

Interview met Lieven Verstraete

Bruggeling Lieven Verstraete is journalist en nieuwsanker bij de VRT. We nodigden hem uit voor een gesprek.

Vrije meningsuiting, persvrijheid blijft een actueel onderwerp. Waar liggen de grenzen voor jou? Vind je dat je genoeg ruimte en onafhankelijkheid hebt om hard te interviewen?

Ik ben niet alleen journalist, maar ook journalist van de openbare omroep, wat anders ligt voor kranten en weekbladen, waar de vrijheid zo groot mogelijk moet zijn.

Ik aarzel het woord 'onbeperkt' in de mond te nemen, daar hier wel problemen mee zijn. Dit heeft te maken heeft met de opkomst van islamaanhangers in onze maatschappij, die erg op hun godsdienst staan en ervoor uitkomen.

Er werd bij ons eeuwen gevochten voor vrije meningsuiting, wat het hoogste goed in onze maatschappij is. Moeten we dit laten beperken door de komst van nieuwe mensen? Daar heb ik geen pasklaar antwoord op. Respect werkt van twee kanten.

Zie je dan een verschil tussen de opiniërende pers en de openbare omroep?

Voor de openbare omroep mogen we niet nodeloos provoceren. We moeten weergeven wat er in de discussies leeft en terughoudender zijn dan kranten en weekbladen, die de grootste mogelijke vrijheid moeten hebben. We moeten wel de vrijheid blijven behouden om over alles te berichten.

Ik probeer als interviewer de vragen te stellen, die moeten gesteld worden, waarvan ik denk dat de maatschappij die ook wil stellen, maar de geïnterviewde moet de kans krijgen om zijn of haar stelling te ontwikkelen, wat 'n kwestie is van wederzijds

respect.

Ik probeer de vragen te stellen die er toe doen, maar zal de geïnterviewde in zijn of haar waardigheid laten. Ik stel in feite de vragen van de tegenpartij, maar dat is niet altijd m'n eigen mening. Niemand is onfeilbaar. Je doet 't in eer en geweten, maar, met de nodige beroepskennis.

Om het verdwijnen van levensbeschouwelijke derden op te vangen moet de VRT levensbeschouwing opvangen binnen de programmering. Zie jij dit haalbaar en hoe?

Sociaal-economische derden en sociaal-politieke derden zijn ook verdwenen, maar worden respectievelijk vervangen door Vrije Markt, die ik zal presenteren, en Villa Politica. Het verbaast me echter dat levensbeschouwelijke derden geen eis hebben gesteld. Dat had op Canvas gekund in een discussieprogramma met levensbeschouwelijke inslag. Jammer dat jullie zo braaf zijn geweest.

Ik luister soms naar de programma's voor derden en daar zitten vaak hele relevante discussies in, maar er is ook navelstaarderij. Door teveel met eigen gelijk bezig te zijn, hebben de levensbeschouwelijke derden een stuk van hun relevantie prijsgegeven.

Speelt levensbeschouwing 'n rol binnen de redactie?

Minder. We proberen alles in evenwicht te houden, maar in feite is heel veel levensbeschouwelijk, zonder dat je erbij stilstaat. De vrijzinnige levensbeschouwing is, in berichtgeving, de grondstroom geweest, waartegen de katholieke kerk zich nu

moet verdedigen (kindermisbruik, minder christenen ...) Anderzijds is de islam in opkomst (vb: discussies over onverdoofd slachten, terrorisme ...)

Volgens mij is het grootste probleem voor de vrijzinnigen de islam. Ze zijn hier, ze blijven hier, ze zullen in aantal toenemen en ze zijn zéér bewust godsdienstig en eisen een plaats op in de maatschappij voor hun godsdienst. Hoe gaan we dit inlassen? Samenleven met moslims zal de grote uitdaging zijn.

Je twittert regelmatig. Wat betekent Twitter voor jou?

Ik ben eigenlijk geen actieve twitteraar, ik probeer het zo veel mogelijk te vermijden! Ik haat Twitter zelfs, ik vind Twitter het medium van verzuurd Vlaanderen. Maar het is een werktuig voor 'personal branding'. De VRT vroeg mij om te twitteren, niet voor de persoon Lieven Verstraete maar voor het merk Lieven Verstraete. Twitter is een medium voor ruziemakers en macho's, van mensen die denken dat hun mening er echt toe doet en dat ze om de 5 seconden een mening moeten hebben. Positief aan Twitter is wel dat het een bron is van informatie. Er zijn mensen die heel snel twitteren en dan word je als journalist gealarmeerd als er iets gebeurt. Wat dat betreft heeft het wel zijn nut, tweets hebben een signaalfunctie en zijn belangrijk als bron.

Je werkte jaren voor Ter Zake. Hoe kijk je daar op terug? Wat blijft je bij?

Ik kijk er met weemoed op terug. Het is het liefste wat ik gedaan heb gedurende mijn professionele loopbaan op VRT. Het was op mijn lijf geschreven. Maar toen men ons had meegedeeld dat CANVAS ingrijpend zou veranderen en dus ook de nieuwsdienstprogramma's heb ik onmiddellijk beslist om er mee te stoppen. Als programma's ingrijpend gewijzigd worden dan denk ik dat het logisch is dat diegene die het al 9 jaar presenteert ook vervangen wordt. Het was bewust maar met enige spijt dat ik er afscheid van genomen heb.

Nu zal je voornamelijk nog werken voor het programma De Vrije Markt waarbij de economische actualiteit belicht wordt? Brengt dit programma een kritische kijk op het economisch bestel?

Ik zal nog het late journaal presenteren en daarnaast stel ik De Vrije Markt samen en presenteer ik het ook. Het is een programma dat de grote socio-economische discussies probeert te voeren. Het probeert het evenwicht te bewaren tussen links en rechts en tussen werkgevers en werknemers. Het is de bedoeling dat nu ik er bij kom, het iets scherper wordt. Ik zal er de komende weken en maanden mijn stempel op drukken.

Een aantal van je collega's hebben de overstap naar de politiek gemaakt. Heb je zelf geen zin in een politieke overstap?

Neen! Ik werd ook nooit benaderd, maar ik heb veel respect

voor politici, omdat ik ervan uitga dat ze uit idealisme werken en véél werken.

Van verslaggever ook de speler worden kan fascinerend zijn, maar weinigen slagen erin. Het is een totaal andere stiel.

Help je vaak een handje mee in de koffiebar (Li O Lait in de Dweersstraat) die je samen met je partner uitbaat? Druk jij op de koffiebar ook je stempel?

Op vrije dagen, in vakantieperiodes en op zaterdagen ben ik daar wel vaak te vinden en ik doe het ook graag. Het is een gezamenlijk project, we zijn beide met het idee gekomen om er mee te starten. De een vindt eens iets, dan de ander, het is een sympathiek samenspel. Omdat ik er niet elke dag sta hou ik soms meer tijd over om nieuwe dingen te bedenken. De inrichting liet ik aan mijn vrouw over omdat ze er meer van af weet dan ik. Ik heb een geweldig slechte smaak, ik kan geen kleuren combineren. (Moeilijk te geloven, Lieven was zo smaakvol gekleed!)

Speel je soms nog basketbal of beoefen je andere sporten?

Basketbal is lang geleden, 10 jaar. Ik heb heel mijn leven aan sport gedaan, ik ben altijd blijven lopen, fietsen en fitnessen. De laatste jaren had ik hartproblemen maar nu kan ik weer volop sporten. Het gaat nu beter met de gezondheid maar de voorbije 3 jaar heb ik voor mezelf niet willen toegeven dat ik een probleem had. Na mijn operatie -ik heb

4 overbruggingen gehad- heb ik pas gemerkt hoe slecht ik er aan toe was en hoeveel beter ik er nu aan toe ben.

Wat is je grootste hobby? Je passie?

Treed je nog op als DJ?

Ik heb een passie voor al wat zwarte muziek is: Braziliaanse muziek, de weemoed van de Fado, de Afrikaanse ritmes. Mijn DJ-optredens zijn fel verminderd door m'n gezondheidsproblemen en, misschien word ik er wat te oud voor!

Een vast onderdeel van het interview is het Dilemma. Je kiest tussen 2 zaken, enig commentaar mag en je mag 1 keer passen.

Brugge of Brussel

Brugge. Brussel is een geweldige stad en de enige, echte stad van ons land. Maar Brugge is mijn thuis.

Koffie of thee

Koffie. Thee is een heel edele drank maar koffie is minstens even edel en heeft een groter smaakpallet dan wijn.

Brazilië of België

België want mijn toekomst ligt in Brugge en dus in België. Brazilië blijft wel een grote liefde van mij. Het land blijft mij intrigeren en aantrekken omwille van het culturele en raciale verleden, het tropische, ...

Twitter of facebook

Facebook. Ik gebruik facebook heel veel, zowel als personal branding maar ook privé. Op facebook is er meer discussie mogelijk en mensen zijn iets positiever.

Gastronomisch eten of snack

Ik pas want ik hou van de 2!

Wijn of bier

Bier. Het is evident dat mensen wijn een edel product vinden maar bier wordt onderschat. Bier is boeiender dan wijn op dit moment. Er is een evolutie bezig in het bierlandschap. Het beste bier komt immers niet meer uit Vlaanderen maar uit Amerika. Daar heb je een community van micro-brouwerijen waarvoor de Vlaamse geweldig zullen moeten uitkijken.

Geschiedenis of economie

Economie. Ik heb Geschiedenis gestudeerd maar als ik het zou mogen overdoen zou ik Economie studeren. Als ik echt een economische kennis zou hebben zou ik meer geholpen zijn in mijn job. Hoewel ik er historische kennis wel bij zou nemen. Historische kritiek is de basis van journalistiek, je bronnen onderzoeken, ... de methode heb je nodig als journalist.

Ben je een (bet)weter?

**Roep je steevast het (mogelijk correcte) antwoord
bij het kijken naar De Pappenheimers?**

Heb je gewoon zin in een leuke en gezellige avond?

Neem dan deel aan

De SleutelQuiz

We hebben hoofdprijzen,
maar elk team wordt
beloond voor haar inzet

Wil je meedoen, maar vind je
geen team? Laat het ons weten!
Het zou niet de eerste keer zijn
dat een gelegenheidsteam wint.

De Sleutelbrug

Levens einde

orgaandonatie na euthanasie

België is het eerste land wereldwijd waar personen die euthanasie ondergingen hun organen afstonden voor transplantatie. Sinds de eerste orgaantransplantatie na euthanasie in 2005 in België, werd deze ingreep al een tiental keer met succes toegepast. Gezien het grote tekort aan donororganen is het de moeite om aandacht te vragen voor de mogelijkheid om orgaandonor te zijn na euthanasie. Om in te spelen op de nood aan een betere bekendmaking van de mogelijkheid van orgaandonatie na euthanasie en aan maatschappelijk debat hierover werd een brochure gemaakt, door de Maakbare Mens, LEIF en de Belgische Transplantatievereniging.

Aan de hand van het verhaal van Diane, de eerste persoon die bij haar euthanasie haar organen afstond, vertelt de brochure hoe de combinatie van euthanasie en orgaandonatie in de praktijk kan verlopen. De brochure geeft informatie over de euthanasieprocedure en hoe dit in België wettelijk is geregeld, over orgaandonatie en transplantatie en er is ook aandacht voor de praktische en ethische uitdagingen die ontstaan wanneer beide samen komen.

We brengen in deze Sleutelbrug een aantal zaken uit de brochure naar voor.

ORGAANDONATIE EN -TRANSPLANTATIE

Een orgaantransplantatie is een kans op genezing voor patiënten die lijden aan een ernstige ziekte, waardoor de werking van één of meer van hun vitale organen faalt. Zonder een transplantatie kan het falen van lever, hart, of longen van een patiënt het overlijden tot gevolg hebben. Bij nierpatiënten kan de falende nierfunctie tijdelijk worden opgevangen met dialyse, maar een transplantatie zorgt voor een duidelijke verbetering van de levenskwaliteit.

Van een experimentele techniek in de jaren 1970 evolueerde orgaantransplantatie tot een gangbare ingreep waarvan de risico's gekend zijn en waarvan een toenemend aantal patiënten de vruchten kan plukken. Vandaag kent de transplantatiegeneeskunde uitstekende resultaten. Een getransplanteerde nier functioneert gemiddeld 10 jaar. Volwassen patiënten bij wie het hart of de lever werd getransplanteerd overleven ook gemiddeld 10 jaar. Dat betekent niet dat alle getransplanteerde patiënten na 10 jaar sterven. Sommige patiënten overlijden vroeg door complicaties, anderen leven nog 25 jaar met hun getransplanteerde orgaan. Soms hebben patiënten na verloop van tijd een tweede transplantatie nodig. De levenskwaliteit van de meeste patiënten verbetert aanzienlijk, ze kunnen na hun transplantatie en revalidatie hun 'normale' leven terug oppakken.

Er zijn in België 7 universitaire centra die transplantaties mogen uitvoeren en 1 niet-universitair centrum specifiek voor harttransplantaties. De centra zijn onderworpen aan regels die de Belgische wet betreffende orgaandonatie en transplantatie (1986) voorschrijft. De wet is gebaseerd op een systeem van opting-out: Via het gemeentehuis kun je verzet aantekenen tegen orgaandonatie, maar ook een expliciete registratie als orgaandonor is mogelijk. In dat geval wordt je wens zeker gerespecteerd als je bij je overlijden in aanmerking komt als donor, niemand kan zich hiertegen verzetten. Registraties worden bijgehouden in het Nationaal Register. Wie geen verzet aantekende tegen orgaandonatie, of zijn verzet op een andere manier kenbaar maakte, is een potentiële donor. Bij afwezigheid van een registratie bij het Nationaal Register peilt men bij de nabestaanden naar de wens van de overledene.

De Belgische wet benadrukt een respectvolle behandeling van de donor. De wet stelt ook dat zowel donor als ontvanger van het orgaan anoniem blijven. Bovendien moet orgaandonatie onbaatzuchtig zijn; men mag er in geen geval munt uit slaan. Het toewijzen van donororganen moet zo efficiënt en eerlijk mogelijk gebeuren. Deze taak wordt toevertrouwd aan Eurotransplant, een overkoepelende organisatie van alle transplantatiecentra in België, Duitsland, Luxemburg, Nederland, Oostenrijk, Slovenië, Kroatië en Hongarije. Eurotransplant houdt wachtlijsten bij per orgaan en zorgt ervoor dat de organen bij de meest geschikte persoon terecht komen.

De transplantatiegeneeskunde is slachtoffer van haar eigen succes. Zelfs in een klein land als België redt transplantatie dagelijks levens. Meer en meer patiënten varen er wel bij, maar het aantal organen dat via donatie beschikbaar komt is niet voldoende om aan die vraag tegemoet te komen. Op 31 december 2013 stonden in ons land nog 1.161 personen op de wachtlijst voor een transplantatie. Orgaandonatie door patiënten die voor euthanasie kozen, kan helpen om het tekort aan donororganen op te lossen.

EUTHANASIE EN ORGAANDONATIE: ALLES BEGON MET DE VRAAG VAN DIANE

Toen de huisarts van Diane in 2005 contact opnam met het Universitair Ziekenhuis van Antwerpen met haar verzoek om na haar euthanasie organen te doneren, was dat de eerste keer dat het ziekenhuis met die vraag werd geconfronteerd. Het ethisch comité van het ziekenhuis werd in spoed bijeengeroepen om dit te bespreken. Het is geen wettelijke verplichting dat het ethisch comité toestemming geeft. Dit is afhankelijk van het ziekenhuis waar de euthanasie en orgaandonatie plaatsvinden. Na overleg met de patiënte en het transplantatieteam en na het akkoord van de ziekenhuisdirectie, stemde het ethisch comité in. Het ethisch comité stelde richtlijnen op om alles correct te laten verlopen:

- Het was belangrijk dat Diane goed begreep wat haar vraag inhield vooraleer definitief een beslissing te nemen, en ook

dat haar familie haar hierin zou steunen. De combinatie van euthanasie met orgaandonatie betekende dat de euthanasie in het ziekenhuis moest gebeuren en niet thuis, zoals was gepland.

- Vooraf moest Diane nog een aantal eenvoudige onderzoeken ondergaan om de geschiktheid van haar organen te kunnen beoordelen. Ook daarmee moest ze instemmen.
- Het ethisch comité eiste een zo strikt mogelijke scheiding tussen de euthanasieprocedure en de orgaandonatie. Het team dat betrokken was bij de euthanasie, mocht niet betrokken zijn bij de orgaandonatie en -transplantatie. Het team dat de organen zou uitnemen, was dus niet aanwezig bij de euthanasie, maar stond wel stand-by in de operatiezaal in de buurt. De euthanasie moest worden uitgevoerd door een arts van het ziekenhuis. Het comité besliste ook dat enkel ervaren artsen en verplegers werden betrokken bij de procedure en dit op vrijwillige basis. Geen enkel personeelslid kon dus verplicht worden om hieraan mee te werken.
- Onmiddellijk na de toediening van de euthanasiemiddelen, mocht een middel worden gegeven om de kwaliteit van de organen te beschermen. Na de klinische vaststelling van de hartstilstand door drie artsen, kon tot het uitnemen van de organen worden overgegaan. De lever, twee nieren en de pancreaseilandjes werden uitgenomen.
- De toewijzing van de organen aan patiënten op de wachtlijst gebeurde zoals gebruikelijk via Eurotransplant. Gezien de bijzondere situatie werd besloten de organen enkel bij Belgische patiënten te transplanteren, maar niet in het eigen transplantatiecentrum van het ziekenhuis, om belangenvermenging te vermijden.
- De transplantatiecentra waaraan de organen werden toegewezen, werden geïnformeerd dat de organen waren gedoneerd door iemand die euthanasie had ondergaan. De transplantaties waren succesvol, de organen werkten goed.

WIE KOMT IN AANMERKING?

Orgaandonatie na euthanasie is dus mogelijk, maar niet bij elke euthanasiepatiënt. Of orgaandonatie werkelijk kan, hangt af van de specifieke aandoening waaraan de patiënt lijdt, de leeftijd, of de patiënt terminaal is of niet, of er sprake is van een coma, enzovoort.

MEER INFO

Je kan de uitgave 'Orgaandonatie na euthanasie' vinden en downloaden op de website van de Maakbare Mens www.demaakbaremens.be of bestellen via info@demaakbaremens.be of 03 205 73 10. De bestelling kan worden afgehaald op het nieuw adres van De Maakbare Mens: Breughelstraat 31, 2018 Antwerpen

WAAR maar toe?

Raadpleeg de kalender op www.vrijzinnigbrugge.be voor last minute wijzigingen
 Voor extra info en bevestiging zie telefoongids laatste pagina

ORGANISATIE	TIJDSTIP	ACTIVITEIT	PLAATS
 Willemsfonds	Zaterdag 3 oktober - 20u	Hoornol concert, een mix van Congolese en Cubaanse muziek met Rey Cabrera en Dizzy Mandjeku	Cultuurfabriek Sijsele
 Vermeylenfonds	Zaterdag 3 oktober	Uitstap Oostende vm: gegidst bezoek aan de tentoonstelling 'Lili Dujourie - Folds in time' (MuzZEE) / nm: gegidst bezoek aan het cultuurcentrum 'De Grote Post'	Oostende
 HWV	Zondag 4 oktober 10u30	Triennale: Rondleiding met gids: Rondleiding NOORD Gids betaald door HWV Brugge 2 Inschrijvingen tot 30 september via eliro@telenet.be of tel. 050 37 55 34	Pakhuizen oude gistfabriek via ingang Wulpenstraat
 Willemsfonds	Zaterdag 10 oktober 12u - 19u	Deelname aan het 'Beter Boek' en de uitreiking van de debutantenprijs 'de Gouden Uil' (hetbeterboek.be)	Liberaal Archief en het Geuzenhuis Gent
 Willemsfonds	Dinsdag 13 oktober - 20u	Lezing door moraalfilosoof Patrick Loobuyck 'Seculiere maatschappij' - 'Meer leef in het onderwijs'	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
 Brugs Universitair Centrum Uitstralende Permanente Vorming vzw	Donderdag 15 oktober 14u	De WO I te leper - Dhr. Paul Van den Bussche	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
 huis van de mens i.s.m. inspectie NCZ en huizevandeMens	woensdag 21 oktober 10u30	Info- en inspiratiebeurs Feest Vrijzinnige Jeugd en Lentefeest in West-Vlaanderen Info: HWV West-Vlaanderen - 059 51 63 95 - hw.westvl@skynet.be	VLC De Geuzetorre, Kazernelaan 1, Oostende
 Brugs Universitair Centrum Uitstralende Permanente Vorming vzw	Donderdag 22 oktober 14u	Het verloren Koninkrijk - Prof. Dr. Els Witte, em.	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
	Vrijdag 23 oktober 20u	Tweede editie van De Sleutelquiz - zie ook pagina 7	Vrijzinnig centrum De Sleutelbrug
 LEIF West-Vlaanderen	Vrijdag 23 oktober 19u	Tafelen voor LEIF Oostende - zie ook pagina 15	restaurant Groeneveld, Torhout- sesteenweg 655, Oostende
 Vermeylenfonds	Vrijdag 23 oktober t/m zondag 25 oktober	Driedaags bezoek aan 'Mons 2015' meer info: j.ducazu@scaarfet.be	Mons
 Brugs Universitair Centrum Uitstralende Permanente Vorming vzw	Zaterdag 24 oktober 18u	Academische Zitting BUC	Stadhuis stad Brugge Gottische zaal

	HuisvandeMens VWL	woensdag 28 oktober 2015	Symposium 'Liefde die niet overgaat ... wanneer een kind sterft' Met plenaire voordracht door Erik de Soir, themasessies over verschillende vormen van verlies en een optreden van Willem Vermandere.	CC Het Perron Ieper
	Brugs Universitair Centrum Uitstraling Permanente Vorming vzw	Donderdag 12 november - 14u	Bewegen: preventie in de gezondheidszorg - Prof. Dr. Romain Meeusen, Vrije Universiteit Brussel	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
	Willemsfonds	Vrijdag 13 november 20u	Uittrekking Julius Sabbepenning met lezing door Lieven Verstraete	Kon. Atheneum St. Clarastraat Brugge
	Vermeylenfonds	Zaterdag 14 november	Uitstap Antwerpen vm: gegidst bezoek aan het Plantin-Moretus Museum nm: gegidst bezoek aan 'HeadquARTers' - Textielcollectie van Katoennatie	Antwerpen
	HVV Brugge 2	Zondag 22 november 11u	Demonstratie TANGO. Na afloop Spaanse tapas met een sherry inkom 8 euro ter plaatse te betalen. Inschrijvingen tot 18 november via eliro@telenet.be of 050 37 55 34	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
	LEIF West-Vlaanderen	Vrijdag 27 november 19u	Tafelen voor LEIF Zedelgem - zie ook pagina 16	Salons Denotter, Torhout-steenweg 76 in Zedelgem
	HuisvandeMens Brugge	Zaterdag 28 november 19u30	Theateravond: 'Want veel in u is nog worm' - zie ook pagina 17	Zaal Daverlo, Dries 2, 8310 Brugge
	Willemsfonds	Zondag 29 november 11u	Concert voor Vriendschap en Verdraagzaamheid in de Stadsschouwburg en WF Provinciale dag zie ook pagina 17	Stadsschouwburg Brugge
	Brugs Universitair Centrum Uitstraling Permanente Vorming vzw	Donderdag 3 december 14u	Leerstoornissen nader bekeken - Dr. Eva Cloet, Dienst Leerstoornissen, Universitair Ziekenhuis Brussel & Mevr. Dorothy De Maesschalck, logopediste	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
	Willemsfonds	vrijdag 11 december 20u	Lezing door archeoloog Dweezil Vandekerckhove 'De Armeense erfenis in Turkije'	Liberale Mutualiteit Revillipark 1 - Brugge
	Vermeylenfonds	zaterdag 12 december	Uitstap Lille vm: gegidst bezoek aan de tentoonstelling 'Joie de Vivre' (Palais des Beaux Arts) / nm: gegidst bezoek aan 'l'Hospice Comtesse en de tentoonstelling 'Phnom Penh' (Cyclus Renais- sance Lille 3000)	Lille
	Brugs Universitair Centrum Uitstraling Permanente Vorming vzw	Donderdag 17 december 14u	De toekomst van het verleden: de Brugse musea, de museale collecties en de maatschappelijke uitdagingen - Dhr. Tili-Holger Borchert, directeur Musea Brugge	Vrijzinnig Centrum De Sleutelbrug
	Vrijzinnig Centrum Brugge en alle Brugse vrijzinnige verenigingen	Zondag 10 januari 2016 van 11u30 tot 14u	Jaarlijkse nieuwjaarsreceptie - zie ook edito pagina 3	Hogeschool West Vlaanderen (Howest) - Turnzaal. Ingang via Klaverstraat.

meer info omtrent de activiteiten van het Brugs Universitair Centrum: www.upv.vub.ac.be/upv-regionaal of 02/614 82 20

NIEUWS

uit de verenigingen Willemsfonds Brugge

Cultuur beleven in een gemoedelijke en vriendschappelijke sfeer!

HET WILLEMSFONDS IS

een socio-culturele vrijwilligersorganisatie, die werd genoemd naar de schrijver Jan Frans Willems (1793-1846). Hij droeg cultuur hoog in het vaandel en nam het op voor het behoud en de ontwikkeling van de Nederlandse taal. Hij richtte bibliotheken op, gaf betaalbare Nederlandstalige boeken uit, organiseerde taalwedstrijden ... Zijn werk werd in 1851 verdergezet door het Willemsfonds, dat meteen het eerste cultuurfonds in Vlaanderen werd.

Als vrijzinnige, filosofisch-liberale vereniging steunt het Willemsfonds het Gemeenschapsonderwijs en streeft naar de ontplooiing van het individu in een klimaat van verdraagzaamheid en van zowel geestelijke als politieke vrijheid. Vandaag zijn er een 90-tal afdelingen actief in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

WILLEMSFONDS BRUGGE

werd opgericht in 1872, heeft momenteel een 200-tal leden en is daarmee één van de grootste afdelingen in Vlaanderen. WF Brugge biedt haar leden zeer diverse culturele activiteiten aan, neemt ook deel aan activiteiten van het Provinciaal Verbond, van de thema afdelingen Kunst Wijs en Erfgoedkring Ernest Schepens of werkt samen met andere afdelingen of verenigingen om grotere projecten te kunnen realiseren.

VOOR ELK WAT WILS ...

Een bezoek achter de schermen van het AZ Sint-Jan, een vaart naar het windmolenpark op zee, verteltheater Ramayana, een beklijvend oorlogsverhaal door Rita Lommée, een sfeervolle nieuwjaarsreceptie opgeluisterd door salsakenner Dennys Leyva Romero, een bezoek aan het MAS en het Red Star Line museum in Antwerpen, bezoek Louvre-Lens, deelname aan vélo baroque ... Dit is een kleine greep uit de voorbije activiteiten 2014-2015.

Wat hebben we in petto voor de volgende maanden: Hoordol festival, een driedaagse naar Metz en Straatsburg, het literair festival Het Betere Boek in Gent, een lezing door moraalfilosoof Patrick Loobuyck, de uitreiking van de Sabbepenning met Lieven Verstraete als gastspreker, ons 10de concert voor vriendschap en verdraagzaamheid, een lezing door archeoloog

Dweezil Vandekerckhove en voor 2016 staat een bezoek aan piano's Maene reeds geboekt ...

WENS JE LID TE WORDEN VAN HET WILLEMSFONDS BRUGGE?

Contacteer dan het Willemsfonds secretariaat op 09 224 10 75 of info@willemsfonds.be
€ 15 Hoofdlid / € 3 Gezinslid. Gelieve te storten op RN van Willemsfonds vzw: BE39 0010 2817 2819 met vermelding: lidmaatschap WF Brugge. Je ontvangt je eigen lidkaart waarmee je korting krijgt in musea en culturele evenementen / het driemaandelijks tijdschrift Rechttuit / de Brugse WF info. Neem eens een kijkje op www.willemsfonds.be, www.willemsfondsbrugge.be en op de Facebook pagina van Willemsfonds Brugge.

BESTUUR WILLEMSFONDS BRUGGE

Voorzitter: Katrien Dotselaere
katrien.dotselaere@telenet.be
gsm: 0477 59 17 94

Ondervoorzitter: Francis Moeykens, **secretaris:** Christian De Maesschalck, **penningmeester:** Brigitte Van Houtryve, **bestuursleden:** Els Ver Kempinck, Johan Ackaert, Jean-Luc Cottyn, Jasper Pillen, Sebastiaan Pot, Vincent Spruytte en Yorick Van Rintel

vernissage Imago tentoonstelling

NIEUWS

uit de verenigingen Vermeylenfonds Brugge

Vermeylenfonds Brugge in een notendop

BEGINSELVERKLARING / DOELSTELLINGEN

Het Vermeylenfonds (VF) Brugge werd opgericht in 1976. In de verlenglijn van August Vermeylens visie moest het de Vlaamse cultuur vanuit zijn kneuterig provincialisme optillen tot een Europees peil. Vermeylen sloot aan bij de grote West-Europese traditie van het humanisme door zijn streven naar vrijheid, waarheid en schoonheid hoog in het vaandel te voeren.

Maar nu concreet naar VF Brugge! Sinds de oprichting - volgend jaar vieren wij ons 40-jarig bestaan - tracht VF Brugge als dynamische afdeling de bijwijlen induttende geesten wakker te schoppen (met dank aan Louis Paul Boon). Het VF Brugge staat achter het linkse gedachtegoed als promotor van een meer rechtvaardige samenleving. Het is echter geen partijgebonden vereniging. Waar we voor gaan is vrijzinnigheid, pluralisme en verdraagzaamheid.

Zeker in deze verloederde tijden van politieke vervlakking en populisme vinden we 'engagement' helemaal géén vies woord. 'Emancipatorische volksopvoeding', hoe historisch beladen deze term ook mag klinken, is nog altijd aan de orde van de dag.

VF Brugge heeft geopteerd - geheel conform overigens de levensfilosofie van zijn bestuursleden - voor de Bourgondische aanpak: in een geest van 'levensgenieting' willen we onze leden confronteren met zowel al het mooie en lekkere, als met het lelijke, bedreigende en bedreigde van deze wereld.

ACTIVITEITEN

Onze activiteiten zijn van zéér uiteenlopende aard: interessante lezingen waarbij de grijze celletjes moeten gebruikt worden, groepsbezoeken aan spetterende en inspirerende tentoonstellingen in binnen- en buitenland, culinaire verkenningen, het zelf organiseren van tentoonstellingen van bij voorkeur jonge kunstenaars ... en als 'top of the bill' het verleggen van onze horizons, en dat in de wel heel letterlijke zin van het woord. We mogen talrijke reizen op ons palmares schrijven. Naast 'verre' bestemmingen (Lissabon, Barcelona en Porto), komt onze zuiderbuur Frankrijk met al zijn boeiende regio's vaak aan bod (Nancy, de Champagne, l' Alsace). En dit jaar kunnen we natuurlijk Mons, Europese culturele hoofdstad 2015, niet

links laten liggen.

Steeds proberen wij de platgetreden paden te vermijden, willen we een panoramische kijk verwerven op de culturen die ons omringen, willen we de medereizigers gedegen informatie meegeven op hun ontdekkingstocht. Onze eerstvolgende activiteiten gaan richting Gent, Oostende, Antwerpen en Lille. Ook een bezoek aan de buitenlocaties van de Brugse Triënnale staat op het programma. Meer info over deze activiteiten is te vinden in de kalender van dit nummer van De Sleutelbrug. Het Vermeylenfonds Brugge is er ten stelligste van overtuigd dat er een dringende behoefte is aan een cultureel ruimere bewustmaking. Kunst en cultuur vormen immers een essentieel onderdeel van het menselijk bestaan. In alle bescheidenheid en kleinschaligheid menen we, via het ruime en diverse aanbod aan activiteiten, daar ons steentje te kunnen toe bijdragen.

HUIDIGE BESTUURSSAMENSTELLING

Jacques Ducazu (voorzitter)
Roland VanDamme (ondervoorzitter)
Andrée Desmet (secretaris)
Renauld Staelens (penningmeester)
Monique Kint, Carine Giraldo, John Dupont (bestuursleden).

LIDMAATSCHAP

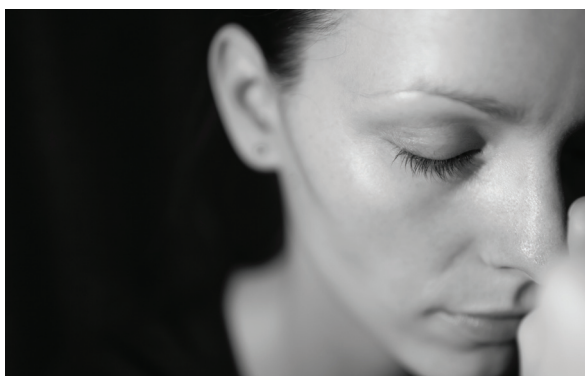
15 euro + 5 euro voor 2de gezinslid
- 26 jaar: gratis

Lidmaatschap via overschrijving op
rek. BE05 0010 4738 4475 / GEBABEBB
van het Vermeylenfonds Brugge

Symposium 'Liefde die niet overgaat ... wanneer een kind sterft' op woensdag 28 oktober in CC Het Perron Ieper

Dit symposium rond het thema 'wanneer een kind sterft' is gericht op nabestaanden en professionelen. Op het programma staat een plenair gedeelte met spreker Eric de Soir en daarna zijn er themasessies, afhankelijk van het soort verlies. We sluiten af met een muzikaal/poëtisch optreden van Willem Vermandere.

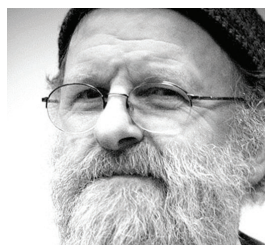
De dood van een kind is een traumatische gebeurtenis en voelt altijd oneerlijk, onlogisch en onaanvaardbaar aan. Nabestaanden verliezen niet enkel een kind, maar ook een deel van zichzelf, hun verwachtingen, hun wensen en dromen over de toekomst. Niet alleen voor de naaste familieleden is alles veranderd. Het overlijden van een jong iemand heeft impact op de hele omgeving. Tijdens het symposium willen de West-Vlaamse huisvandeMens het overlijden van een kind bespreekbaar maken.

PROGRAMMA

PLENAIR 13u30-14u30
Rouw en verdriet na het overlijden van een kind - Eric de Soir

THEMASESSIES 15u-16u30

- KEUZES:
1. 'De sokken van de olifant': wanneer een broer, zus, klasgenoot, ... sterft
 2. Wanneer een kind uit het leven stapt
 3. Wanneer een kind sterft in het verkeer
 4. Wanneer een kind sterft kort voor of na de geboorte
 5. Wanneer een kind sterft door ziekte

PLENAIR 17u - 18u Willem Vermandere

DOORLOPEND

Herdenkingsruimte en infomarkt

Je kan inschrijven voor het hele symposium (13u30-18u)

of voor Willem Vermandere afzonderlijk (17u-18u).

Volledig symposium (incl. Willem Vermandere): € 10
Enkel Willem Vermandere: € 10 - Studententarief: € 5

Inschrijven vóór 14 oktober via ieper@deMens.nu of 057 23 06 30.

Te vermelden:

- Naam
- Volledig symposium of enkel Willem Vermandere?
- Welke themasessie?
- Aanwezigheidsattest?
- Studententarief?

Inschrijving is definitief na betaling van het inschrijvingsgeld vóór 21 oktober met vermelding van je naam op het rekeningnummer BE28 0014 4093 7020.

Meer info: www.vrijzinnigwestvlaanderen.be/symposium

Tafelen voor eif

André Van Nieuwerkerke, voorzitter LEIF West-Vlaanderen
Dr Frank Declercq, coördinerend LEIFarts
LEIFmeter Maaïke Cafmeyer en LEIFpeter Kurt Defrancq
Mariola Farina, organisatie Gastro Vita en tafelgasten
nodigen u uit in

restaurant Groeneveld
Torhoutsesteenweg 655 in Oostende
op vrijdag 23 oktober om 19u

MENU

Borrelend aperitief cava met trio van hapjes
scampi, eendenlever, garnalensoepje

Seldersoep met verse tuinkruiden

Thaise noedels met hondshaai, wokgroentjes en groene
curry door ladychef Ann Vissers

Kiwi- en mangosalade met granité van Saint-Emilion

Medaillons van Limousinlende met jagerssaus,
groentencarroussel en kroketten

Ijssoesjes met warme chocoladesaus en verse slagroom

Koffie en nazoetjes, pralientjes Olivier Willems

Prijs: wijnen en water inclusief 75 euro pp.

LEIF West-Vlaanderen
Levensende Informatieforum
www.levenshuis.be

RESERVATIE

Reserveren kan enkel bij Mariola Farina
via gastrovita@telenet.be of gsm
0476 33 47 74.

Na bevestiging van de reservatie kan u
storten voor de benefiet in restaurant
Groeneveld op rekeningnummer
BE75 0017 5883 8251 met vermelding
naam en aantal aanwezigen.

Groepsreservatie is mogelijk tot tafels
van 10 personen.

Gastro
den Amand *Vita*
bistro

CHOCOLATERIE
WILLEMS OLIVIER

ISPC

THE HORECA SPECIALIST from A to Z

feestzaal • restaurant • tearoom • hotel
GROENEVELD

Met de steun van

Provincie
West-Vlaanderen
Door mensen gedreven

Tafelen voor eif

André Van Nieuwkerke, voorzitter LEIF West-Vlaanderen
Dr Luc Proot, coördinerend LEIFarts
LEIFmeter Maaïke Cafmeyer en LEIFpeter Kurt Defrancq
Mariola Farina, organisatie Gastro Vita en tafelgasten
nodigen u uit in

Salons Denotter
Torhoutsesteenweg 76 in Zedelgem
op vrijdag 27 november om 19u

MENU

Cava met fijn degustatieglaasje en grijze garnalen

Consommé van wilde fazant, pijpajuin en aïrelles

Hondshaai op de wijze van Danny Huygebaert

Ierse Angus 'filet Mignon' met herfstcompositie, jus van
rozemarijn, Rosevalaardappel

Moelleux van chocolade met huisgemaakt ijs en crumble van
peperkoek

Mokka met versnaperingen
Pralientjes Dominique Persoone

Prijs: wijnen en water inclusief 75 euro pp.

Gastro
Vita
ISPC
THE HORECA SPECIALIST from A to Z

THE CHOCOLATE LINE
Made in Belgium

Salons
Denotter
UW PARTNER VOOR FEESTEN, SEMINARIES EN CATERING

INFO

LEIF West-Vlaanderen informeert en sensibiliseert de bevolking, artsen, verplegenden, verzorgenden en andere hulpverleners in de provincie omtrent de mogelijkheden inzake waardig levenseinde. Ook is er onze patiëntenwerking waarbij levenseindevragen, die nergens gehoor vinden, uitgeklaard worden. Met beide beantwoorden we aan een grote nood. Dankzij de steun van de vele sympathisanten, die het culinair programma van Gastro Vita telkens weer bijzonder smaken, is 'Tafelen voor LEIF' jaar na jaar een enorm succes. Het zorgt voor wind in de zeilen om onze koers verder te varen. Wij hebben u nodig! Kom dus naar Tafelen voor LEIF!

RESERVATIE

Reserveren kan enkel bij Mariola Farina via gastrovita@telenet.be of gsm 0476 33 47 74.

Na bevestiging van de reservatie kan u storten voor de benefiet in Salons Denotter op rekeningnummer BE44 0016 8405 0645 met vermelding van naam en aantal aanwezigen. Groepsreservatie is mogelijk tot tafels van 10 personen.

Met de steun van

Provincie
West-Vlaanderen
Door mensen gedreven

Willemsfonds

Concert voor vriendschap en verdraagzaamheid - Provinciale dag te Brugge - Zondag 29 november 2015

PROGRAMMA

11u00 in de stadsschouwburg - Vlamingsstraat 29 Brugge
Inleiding door Katrien Dotselaere, voorzitter WF Brugge met overhandiging opbrengst concert aan een afgevaardigde van het ziekenhuis in Santo Antao, Kaapverdië.

Inleiding door Sonja De Craemer, voorzitter Provinciaal Verbond West-Vlaanderen met uitreiking Prijs Ernest Schepens 10de concert voor Vriendschap en Verdraagzaamheid.

Compositie: Simon Thierrée. Artistieke leiding: Steven Decraene. Het 'Triple Fall Concerto' is samengesteld uit vier delen: 'Sylvania', 'Mê Sunooa', op basis van een lied van de familie Limberger, 'Valse Tzigane' en 'Popuri Românesc'.

13u15 lunch in Crowne Plaza - Burg 10

15u15-17u15 keuze uit verschillende modules

Module 1: winterwandeling in het stadscentrum met gids, ook interessant voor de Bruggelingen.

Module 2: rondleiding met gids in het Groeningemuseum - Dijver 12. Wereldberoemd dankzij de Vlaamse Primitieven van Jan Van Eyck, Hugo van der Goes, Hans Memling en Gerard David.

Module 3: korte stadswandeling en rondleiding met gids in brouwerij 'de Halve Maan', Walplein 26. Een familiebedrijf met een traditie van 6 generaties brouwers sinds 1856, waar het pittig stadsbiertje 'Brugse Zot' gebrouwen wordt.

17u30 afsluitende drink met een 'Brugs Zot' voor de drie groepen in brouwerij 'de Halve Maan'

Je kan inschrijven voor:

- A. concert: € 15
- B. concert + lunch: € 50
- C. concert + lunch + module 1-2-3: € 60

Contacteer Katrien Dotselaere

via katrien.dotselaere@telenet.be of op 0477 59 17 94.

Vermeld bij je inschrijving: naam / adres / tel - gsm / keuze A-B-C / keuze module 1-2-3.

Maak daarna het correcte bedrag over op de rekening van Willemsfonds Brugge: BE69 4752 1366 8178.

Theateravond 'Want veel in u is nog worm' - 28 november 2015

Is het leven de moeite van het leven waard? En waarom, wat zorgt daarvoor? Drie mensen ontmoeten elkaar in een mysterieus niemandsland en moeten een belangrijke keuze maken. Misschien wel de enige die van belang is. Maar hoe moet je kiezen als je van niets zeker kunt zijn?

Want veel in u is nog worm is absurd theater waarin op zoek gegaan wordt naar die ene drijfveer voor het leven, ook al blijkt die goed verborgen te zijn. Filosoof Pieter Vanholme schreef en regisseerde een uniek stuk in de traditie van Ionesco, Camus, Sartre en Beckett. Verwacht u aan gitzwarte humor, prikkelende discussies en oneliners die blijven hangen ...

Acteurs: Katrien Wemel
Heleen Van Melckebeke
Lander Beeuwsaert

Rekwisiet: David De Baecke

28 november 2015 - 19u30

Zaal Daverlo, Dries 2, 8310 Brugge

Deze voorstelling wordt u aangeboden door huisvandeMens en is exclusief in West-Vlaanderen.

Toegang gratis
reserveren noodzakelijk
Info & reservatie
huisvandeMens Brugge
050 33 59 75 - brugge@deMens.nu

huis
van de **mens**
is vrijzinnig humanistisch

BRUGS & VRIJZINNIG

De Sleutelbrug laat elke editie iemand uit het Brugse aan het woord over zijn of haar vrijzinnigheid. Wat betekent immers vrijzinnig zijn voor onze lezers en hoe komt dat in de praktijk tot uiting?

JACQUES DUCAZU

in de kijker

Ik ben 64, gehuwd met Andrée Desmet en sinds begin 2011 met pensioen. Ik heb psychologie en criminologie gestudeerd aan UGent en heb, toen mijn legerdienst er zat aan te komen, beslist om burgerdienst te doen.
.....

Wat mijn actieve loopbaan betreft, ben ik in 1977 begonnen als leraar in het regentaat in de Rijksnormaalschool (nu bekend als de campus Sint-Jorisstraat van Howest). Eigenlijk is dit altijd mijn werkplek geweest. Toen in

1995 Howest gecreëerd werd, werd ik er lector en stagecoördinator van de opleiding Bachelor Secundair Onderwijs. Ik was er ook jarenlang coördinator van de internationale uitwisselingsprojecten voor studenten en lectoren. Vervolgens werd ik er departementshoofd. Ik heb mijn loopbaan beëindigd als opleidingscoördinator van de BANABA (bachelor na bachelor) buitengewoon onderwijs.

Qua persoonlijkheid ben ik een rustig iemand, als er problemen zijn probeer ik ze op een diplomatische manier op te lossen. Er zijn weinig mensen met wie ik het niet kan vinden. Ik probeer goed te doen en probeer eerlijk te zijn tegen mezelf en tegen andere mensen. Dit is iets wat ik bv. als stagecoördinator en departementshoofd ook naar anderen uitdroeg.

Ik ben geboren in Brugge en woon in Assebroek maar ik heb een Gentse microbe te pakken. Ik heb veel voeling met Gent. Mijn vader had Gentse roots en mijn vrouw heeft die ook. Het is dan ook niet toevallig dat het Vermeylenfonds Brugge regelmatig op uitstap gaat naar Gent ...

Mijn interesses gaan vooral uit naar muziek, literatuur en film. Reizen is evenwel mijn grootste hobby, ik maak voornamelijk culturele reizen. Strandvakanties zijn aan mij niet besteed. Soms zijn het reizen ter prospectie van uitstappen of reizen die

we plannen met het Vermeylenfonds. Na lange tijd bestuurslid geweest te zijn bij het Vermeylenfonds Brugge, werd ik een kleine 3 jaar geleden voorzitter.

Als voorzitter schrijf ik steevast het edito in het ledentijdschrift van het Vermeylenfonds Brugge en ik hou mij ook bezig met de lay-out. Wat onze activiteiten betreft, regel ik meestal de afspraken met de musea of de gidsen. Ik zet me al jaren in voor de vereniging en doe dat graag. Gaandeweg groeit de verbondenheid, je leert veel mensen kennen. Ik doe het uit sociale overweging, voor de contacten en het plezier en voor de voldoening die je haalt uit positieve respons. We hebben 110 leden (te verdubbelen wegens één lidkaart per gezin). Een groep van zo'n 40-tal mensen vormt zowat een vaste kern en daarnaast heb je meer de sympathisanten die door hun lidmaatschapsbijdrage het Vermeylenfonds Brugge willen steunen.

Net als bij veel andere verenigingen is verjonging een probleem. Onze vereniging bestaat vooral uit 55+ers. Qua engagement, naar het bestuur toe, mikken we voor de opvolging in de toekomst op de eind 40-ers en begin 50-ers. Jonge mensen vinden is niet evident.

Het Vermeylenfonds Brugge bestaat in 2016 40 jaar. We zullen dit op gepaste wijze vieren en in de kijker zetten.

Ik vind de vrijzinnig humanistische waarden als verdraagzaamheid, vrijheid, gelijkwaardigheid, verbondenheid en verantwoordelijkheid alle belangrijk. Ik tracht ze o.a. in de praktijk te brengen door binnen het Vermeylenfonds, samen met de andere bestuursleden, mensen een zo breed mogelijk scala aan te bieden aan activiteiten, waarbij mensen een brede kijk kunnen krijgen op actuele zaken, op de maatschappij en op cultuur in de meest brede zin van het woord. Ik tracht altijd respect te hebben voor de medemens, durf zaken in vraag te stellen en ben ook kritisch voor mezelf.

Een boodschap nog: welke leeftijd je ook hebt, het is belangrijk dat je kritisch blijft en respect hebt voor andere mensen. Probeer je ook te engageren, je maatschappelijk nuttig te maken. Dat kan in je job zijn of elders. Draag je kleine of grote steen bij, met positieve waarden eraan vastgekoppeld!

Uitdieping van het vrijzinnig humanisme

Deel 3: Visie op de samenleving

‘Vrijzinnig humanisme’ is een levensbeschouwing, een kijk op het leven en ook een manier van leven. ‘Vrijzinnigheid’ staat voor vrij denken, onderzoek en handelen. ‘Humanisme’ staat voor menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid van man en vrouw, verdraagzaamheid, emancipatie en solidariteit. Maar wat houdt vrijzinnig humanisme nog allemaal in? De opvattingen en de vertaling naar ons dagelijks leven heeft Peter Algoet in een boek ‘Vrijzinnig humanisme: een kennismaking en uitdieping’ gebundeld. Onze rubriek Samenleven belicht kenmerken van vrijzinnig humanisme op het vlak van wereldbeeld, mensbeeld, maatschappijbeeld en zingeving zoals ze beschreven worden in het boek.

Visie op de samenleving

“In een vrije staat moeten ook de tongen vrij zijn.”
(Desiderius Erasmus, 1469-1536)

Binnen een maatschappijbeeld tracht een levensbeschouwing een ethisch antwoord te geven op de vraag “Wat moet ik doen?” in functie van persoonlijk gedrag als op publiek terrein. Mensen zijn immers sociale, handelende wezens in private of ruimere samenleving met verschillen en ongelijkheden op vlak van inkomen, cultuur, opvoeding. De vrijzinnig humanist wil hierin solidair zijn omdat afkomst, geslacht, mentale en lichamelijke basisbekwaamheden voor de mens toevallig zijn en wil zijn ethiek baseren op **wetenschap en rationele argumentatie**.

Het adagio ‘Vrijheid, gelijkheid en solidariteit’ vormt voor de vrijzinnig humanist een uitstekende leidraad met wisselwerking tussen de termen: ze houden mekaar zo in evenwicht, geen een ervan geldt in absolute zin. In een humane samenleving hangt het welzijn van de mens niet af van toevalligheden. Zij wordt mogelijk gemaakt door solidariteit en herverdeling, om de impact van toevalligheden te beperken. Degelijk onderwijs en zinvol werk vormen daarin enkele hoekstenen. De vrijzinnig humanist erkent de (parlementaire) democratie als enige legitieme bestuursvorm. In de veronderstelling dat die vertegenwoordigers van het volk natuurlijk degelijk werk doen. De vrijzinnig humanist voelt zich tevens mede verantwoordelijk voor ‘de mens van overal en morgen’ en houdt hiervoor rekening met de noden van volgende generaties. Deze verantwoordelijkheid vergt **een duurzame visie op deze wereld**, op milieuvervuiling, schending van dierenrechten, ontbossing, zuiver

water en zuivere lucht, energieverbruik, voedseltekorten, ... Wetenschappelijke inzichten zijn hier cruciale hefboomen om het tij te doen keren want onze eigen nationale ecologische voetafdruk moet dringend verkleind worden.

Moraal met mensen

Een vrijzinnig humanist hanteert **een moraal zonder goden**. Als niet-gelovige baseert hij zijn moreel handelen niet op “goddelijke” geboden of op religieuze voorschriften. De mens is immers in staat om een moreel wezen te zijn zonder hulp van religie want moraliteit is een biologisch gegeven, een natuurlijk onderdeel van het evolutionair proces: wij worden geboren met het vermogen om moreel verantwoord gedrag te ontwikkelen en te tonen: empathie ontwikkelen voor de ander, opkomen voor en meeleven met de ander, zich rekenschap geven van het streven naar geluk van de ander. Binnen deze kan het argument “Omdat God (of de profeet) het wil!” nooit rechtvaardiging voor een publieke handeling zijn. Moraal kan niet gebaseerd worden op goddelijk gezag maar is voor een vrijzinnig humanist een natuurlijk verschijnsel dat in de mens zijn rechtvaardiging vindt. **Moraal heeft te maken met horizontale intermenselijke relaties en niet met ‘verticale relaties’ met goden.**

Ook wie anderen helpt omdat hij denkt hiervoor later beloond te zullen worden, baseert zijn moraliteit op zijn geloof en stemt zijn handelen niet belangeloos af op het welzijn van de ander binnen de samenleving. Dit laatste is precies waar het voor de vrijzinnig humanist om draait: bekommernis om de mens als doel op zich en niet als middel om iets te bereiken of te ontlopen.

Een moraal zonder God impliceert iets dat voor sommige mensen moeilijk te aanvaarden is.

“Als God niet bestaat, is alles toegestaan”, schreef de Rus Dostojevski in zijn boek ‘De gebroeders Karamazov’. Het omgekeerde kan ook worden gezegd: “Omdat God bestaat, is alles toegestaan.” Met hem kom je er dus niet uit. Voor vrijzinnig humanisten is het principe van ‘rechtvaardigheid’ een belangrijke basis voor moraal. Dat is een universeel en niet-religieus gegeven. Een maatschappij kan alleen maar rechtvaardigheid waarborgen als er een onafhankelijke justitie bestaat, een scheiding der machten en tussen religie en recht, tussen moraal en godsdienst.

Seculiere staat

Het vrijzinnig humanistisch maatschappijbeeld is seculier van aard. Bij de besluitvormingsprocessen wenst het geen beroep te doen op het religieuze of bovennatuurlijke. Secularisatie is de algemene benaming voor het proces van ‘verwereldlijking’, het afnemen van de maatschappelijke invloed van de Kerk als instituut en het terugplooiën van religie tot het private terrein.

Wie seculier denkt, bepleit de Kerk en Staat maar niet noodzakelijk van geloof en politiek. Zo mag de staat zich niet inlaten met het verloop van de misvieringen en mag de kerk zich niet bemoeien met de organisatie van de parlementaire democratie. De staat blijft levensbeschouwelijk neutraal en zorgt voor een neutrale publieke ruimte.

België kent een relatieve, Nederland een onvolledige en Frankrijk een veel striktere scheiding van kerk en staat. Saoedi-Arabië, Iran en Marokko kennen geen scheiding van kerk en staat.

De wortels van het secularistische gedachtegoed gaan ver terug in de tijd. Aan de oorsprong liggen Griekse en Romeinse filosofen als Epicurus (4de - 3de eeuw v.o.t.) en keizer Marcus Aurelius (2de eeuw), middeleeuwse moslim-geleerden zoals Ibn Rushd of Averroes (12de eeuw), filosofen uit de (Radical) Verlichting (17de - 18de eeuw) zoals Denis Diderot, Baruch Spinoza en Thomas Paine. Secularisme werd in de 19de eeuw dan verder uitgedragen door vrijdenkers als de Amerikaan Robert Ingersoll en de Brit Bertrand Russell.

Een seculiere maatschappijvisie houdt in dat er een fundamentele kloof is tussen de profane wereld en de sacrale wereld. De staat kan wel confessionele en niet-confessionele levensbeschouwingen erkennen en subsidiëren, zoals dat in België gebeurt waar het overgrote deel van de financiering nog steeds naar de katholieke eredienst gaat terwijl er nog maar weinig mensen naar de kerk gaan.

Een seculiere visie op de maatschappij houdt ook in dat de burgerlijke wetgeving van het land primeert boven de voorschriften of regelgeving van godsdiensten en religies en dat bij misdrijven in de schoot van een godsdienst, kerk of sekte recht gesproken moet worden op basis van de burgerlijke wet. De interne religieuze regelgeving is er ondergeschikt aan.

Een vrijzinnig humanist houdt hiermee geen antireligieus pleidooi maar erkent het belang van gelovige zingeving en laat de nodige ruimte voor godsdiensten. Hij pleit evenwel voor een samenleving waarin gelovigen hun identiteit op publiek terrein niet volledig laten bepalen door hun persoonlijke levensbeschouwing maar en waarin zij in staat zijn om hun ideeën omtrent God, het leven, de moraal even tussen haakjes te plaatsen.

Vrij je gedacht zeggen

Het vrijzinnig humanisme hecht veel waarde aan vrij onderzoek, rationele argumentatie en kritische zin maar ook aan vrijheid van meningsuiting. Het vertrouwen in de redelijke vermogens van de mens zou niets waard zijn als men deze ook tot uitdrukking kan brengen. Het onderwijs en in het bijzonder de leerkrachten niet confessionele zedenleer, moet dit vermogen zo goed mogelijk tot ontwikkeling brengen. **Het is belangrijk vrij te spreken, zonder censuur of sancties te moeten vrez**. **Wie het vrije woord de mond snoert, begrenst ook het vrije denken.** Maar woorden kunnen gebruikt worden om te kwetsen, om te discrimineren of tot haat of geweld aan te zetten. Wat doe je bijvoorbeeld met (Mohammed) cartoons die een onderwerp, een groep mensen of godsdienst op de korrel nemen? Moslims namen dit als een belediging aan het adres van de profeet maar er kwam internationaal tegenprotest van mensen die vonden dat moslims niet zo gevoelig moeten doen. Voor een vrijzinnig humanist is het in dit geval duidelijk: je vrije meningsuiting gebruiken om een groep mensen te beledigen en haat uit te sturen, kán niet. Dergelijke cartoons vallen ech-

ter niet onder deze noemer en de publicatie ervan moet kunnen. Het is echter niet omdat iets niet strafbaar zou zijn, dat je het dan ook altijd en overal zou moeten doen. Je vrijheid van meningsuiting is niet zo absoluut als je zelf soms zou willen! Dat is dus een probleem: wat mag je nu wel of niet zeggen? Een vrijzinnig humanist maakt in dit verband graag een onderscheid tussen de spreektaal en de taal van ironie en humor en uitvergroting. Deze taal dient zeker gevrijwaard te blijven van censuur omdat ze per definitie een grond van waarheid heeft die direct ook gerelativeerd kan worden. Lachen met goden en profeten, religies en gelovigen, maar ook met koningshuizen en TV-sterren moet kunnen.

Het milieu! Liever zonder mens?

Het vrijzinnig humanistisch mensbeeld houdt niet in dat al het niet-menselijke van geen belang is. Antropocentrisme hoort sedert de jaren 70 van de vorige eeuw, niet meer thuis in het hedendaags vrijzinnig humanisme. Denk hier aan het humanistisch-ecologisch basiswerk 'De mens aan de grens' van Jaap Kruithof uit 1985 en het milieu filosofisch essay 'De ogen van de panda' van Etienne Vermeersch uit 1988. Sindsdien is het vrijzinnig humanisme grotendeels bevrijd van zijn overdreven en eenzijdige klemtoon op de mens en het menselijke. De mens wordt niet meer gezien als de 'maatstaf van alles' maar als meter. In die zin wordt dan gesproken over 'eco-humanisme'. De mens kan zich zorgen maken over de natuur maar hij kan ze ook naar de verdoemenis helpen. De vrijzinnig humanist moet niet alleen respect hebben voor de mens, maar voor het leven op deze planeet. De verbondenheid met alle leven op aarde ontstaat vanuit zijn visie op de evolutie, waarbij

alle leven via natuurlijke selectie uit een gemeenschappelijke voorvader is ontstaan en genetisch als ecologisch met elkaar verbonden is.

En zo komen we weer bij de vraag: "Wat moet ik doen?". Ethische problemen hangen rechtstreeks samen met de manier waarop wij met de natuur omgaan. **De humanistische bekommernis om de mens hangt samen met de bekommernis om het milieu.** Het vrijzinnig humanisme is bekommerd om de ecologische problematiek: ontwikkeling en promotie van duurzame energie en rationeel energieverbruik, toepassing van dierenrechten en promotie van vegetarisme, veel meer inzet op openbaar vervoer en fietsgebruik, internationale samenwerking tegen ontbossing, woestijnvorming en illegale houtkap, internationale bindende afspraken om de klimaatopwarming tegen te gaan, wereldwijde nationalisering van basisvoorzieningen zoals drinkwater, olie en gas.

Verantwoordelijkheid opnemen voor de bescherming van de aarde en voor de toekomstige generaties moet hier en nu gebeuren. De mens is hierin tegelijk deel van het probleem en deel van de oplossing en zijn verantwoordelijkheid hierin is verpletterend.

Brontekst: boek 'Vrijzinnig humanisme, een kennismaking en uitdieping', Peter Algoet
 Bewerking tekst: William Pharasyn voor De Sleutelbrug 2015 04

Liefde die niet overgaat wanneer een kind sterft

Plenaire voordracht door Erik de Soir

Themasessies over verschillende vormen van verlies

Optreden van Willem Vermandere

Inschrijven vóór 14 oktober via ieper@deMens.nu of 057 23 06 30

Kostprijs:

Volledig symposium (incl. Willem Vermandere): € 10

Enkel Willem Vermandere: € 10

Studententarief: € 5

Meer info en programma: www.vrijzinnigwestvlaanderen.be

BIOGRAFIE DICHTER JORIS VANHAELEWYN

Joris Vanhaelewyn, geboren te Brugge op 13 juni 1936. Volgde het secundair onderwijs aan het Koninklijk Atheneum te Brugge. Behaalde het diploma van licentiaat in de pedagogische wetenschappen aan de Rijksuniversiteit te Gent. Was er wetenschappelijk medewerker van 1960 tot 1965. Oefende van 1965 tot 1980 functies uit in het kader van de officiële Belgische Ontwikkelingssamenwerking in Burundi en Rwanda; was o.a. in Rwanda onderwijsinspecteur lerarenopleiding voor de normaalscholen. Werd leraar psychopedagogiek aan de Rijksnormaalschool te Kortrijk. Verbleef nog even in Kinshasa voor de Ontwikkelingssamenwerking. Was van 1983 tot 2001 actief te Brussel in de onderwijsdepartementen. Publiceerde vakliteratuur en poëzie. In januari 2015 verscheen 'Zwaar Weer', één van zijn vele gedichtenbundels. Uit deze bundel koos de auteur enkele teksten voor publicatie in De Sleutelbrug.

mijn dromen

adem lucht en zee
horizon en panorama
vleugelslag en glijvlucht
beweging beelden en spektakel
magma van emotie
herinneringen opgedirkt

mijn grandioze metropolen
achterbuurten waarin ik verdwaal
Caïro Londen Istanbul

langs de autowegen liften
slapen in het klaverblad
radeloos dolen in een labyrint

de boot missen in Mombasa
het vliegtuig missen in Kinshasa
in Brussel mij van trein vergissen

schipbreuk lijden op de Ierse kust
altijd reizen altijd reizen
in het noodweer in de mist

donkergroene regenwouden
wildemannen in een hinderlaag
vechten doodsteken vluchten

die duisternis die angst
die zweetpartijen
niet te vertalen in verhalen

glazen koepels van paleizen
in Doubaï thuis en veilig
bij mijn koningen en prinsen

stemmen kreten laaien op
spitse golfslag van muziek
violen komen even strelen

uit de coulissen van mijn ego
gluren top secret structuren
met codes die mij feestelijk bedriegen

in oogzenuw
hersensweefsel
zenuwbanen

mijn dromen

www.vrijzinnigbrugge.be

De Vrijzinnige telefoongids

www.facebook.com/groups/VCDDeSleutelbrug

VC BRUGGE de Sleutelbrug

Vrijzinnig Huis | Beenhouwersstraat 1-3 | 8000 Brugge
William Pharasyn | voorzitter
E info@vrijzinnigbrugge.be | T 0495 71 36 27

HUISVANDEMENS

Jeruzalemstraat 51 | 8000 Brugge
E brugge@deMens.nu | T 050 33 59 75

MORELE BIJSTAND

Coördinatie Stuurgroep Morele Bijstand: huisvandeMens
Ziekenhuizen | woon- en zorgcentra

- Campussen Sint-Jan | SFX en de Palliatieve zorgeneheid 'De Vlinder' | T 050 45 27 95
E morele.consulenten@azsintjan.be
Evelyne Jiroflée en Marieke Denolf
- Campus SFX en de Palliatieve Zorgeneheid 'De Vlinder'
T 050 45 16 85
- WZC De Vliedberg en Van Zuylen | T 0471 55 09 85
E morele.consulenten@azsintjan.be | Chantal Wittebolle
- WZC Minnewater | Het Hallenhuis | Ten Boomgaarde
Sint-Clara | Zeven Torentjes | Ter Potterie
T 0478 52 28 67
E nicolas.vermoortele@ocmw-brugge.be
Nicolas Vermoortele

PLEEGZORG WEST-VLAANDEREN

Vrijzinnige Dienst voor Pleegzorg
Ruddershove 4 | 8000 Brugge | T 050 32 72 70
Antenne Kortrijk | T 056 22 52 85 | info@pleegzorgvwl.be

HVV BRUGGE 2 | Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging
T 050 37 55 34 | E eliro@telenet.be

HVV BRUGGE 3 | T 050 35 10 86

JAARPLANNING DEADLINES

RESPECTEER DEZE DEADLINES
VOOR HET TOESTUREN VAN GEGEVENS

Editie januari-februari-maart 2016
donderdag 19 november

Editie april-mei-juni 2016
vrijdag 26 februari

HVV - OVM BRUGGE Oudervereniging voor de Moraal
E info@ovmbrugge.be | T 050 35 30 97
www.ovmbrugge.be

WF WILLEMSFONDS Brugge en Brugs Ommeland
T 0477 59 17 94 | E katrien.dotselaere@telenet.be
www.willemsfondsbrugge.be

AVF VERMEYLENFONDS Brugge
T 050 35 94 39 | E j.ducazu@scarlet.be

**STICHTING VOOR MORELE BIJSTAND
AAN GEVANGENEN** | T 0494 05 34 81

SOS NUCHTERHEID | T 0477 37 38 65

UPV BRUGGE
Uitstraling Permanente Vorming VUB | T 0475 61 77 24

CGSO BRUGGE
centrum voor geboorteregeling en seksuele opvoeding
Koningin Elisabethlaan 92 | 8000 Brugge
T 050 33 69 70 | E info@cgsobrugge.be
www.cgsobrugge.be

LEIF WEST-VLAANDEREN
Levensende Informatieforum
Koningin Elisabethlaan 92 | 8000 Brugge
T 050 34 07 36 | E leif@levenshuis.be
www.levenshuis.be

BUC BRUGS UNIVERSITAIR CENTRUM
E upv@vub.ac.be | T 02 629 27 50
www.vub.ac.be/UPV

VRIENDEN VAN HET GO! BRUGGE
T 059 50 41 81 | E vriendengo@gmail.com
www.vriendengo.be